

Réamhrá

Is í an Ghaeilge príomh theanga Coláiste An Phiarsaigh agus beifear ag súil leis an nGaeilge amháin a chloisint ó na scoláirí , ní hamháin ar scoil ach ag teacht agus ag imeacht ón scoil agus in aon imeachtaí a bhaineann leis an gcoláiste.

1) Tuigimid gurb é an Béarla príomh theanga chuid mhór na ndaltaí sa bhaile agus dá bhrí sin is dúshlán dúinn é an teanga a fhorbairt. Tabharfar seans do na daltaí an Ghaeilge a úsáid i gcomhthéacsanna ilghnéitheacha, mar shampla; turasanna, aoí chainteoirí, díospóireachtaí, cluichí, srl.

2) Creidimid gur féidir le tuismitheoirí an cúpla focal a úsáid lena bpáistí agus creidimid go bhfuil an dualgas sin orthu, mar shampla; ag fágáil sláin ar maidin agus ag fiafraí conas mar a bhí ag deireadh an lae. Táthar ag iarraidh oraibh na leanaí a spreagadh, a mholadh agus a mhisniú chun an teanga a úsáid lasmuigh den scoil sa bhealach nach bhfeicfear dóibh gur teanga scoile amháin atá inti.

3) Tá an fhreagracht ar gach dalta sa scoil a bheith dílis don Ghaeilge. Fairfidh an múinteoir ranga ar chaighdeán na Gaeilge labhartha i measc daltaí an ranga.

4) Tá sé de dhualgas ar mhúinteoirí an dea-shampla a léiriú tríd an Ghaeilge a labhairt i gcónaí agus na daltaí a spreagadh chun ard-chaighdeán Gaeilge a labhairt.

5) Beidh sé mar pholasaí scoile, póstaer i nGaeilge a chur ar na fallaí agus téacsleabhair i nGaeilge a úsáid chomh minic agus is féidir. Is cuid de shainmheon na scoile é go n-úsáidfídh an dalta an leagan Gaeilge den ainm agus den sloinne.

Is í ár dTeanga ár nDúchas

Polasaí

Scoil Lán-Ghaeilge

(a) Is scoil lán-Ghaeilge í Coláiste an Phiarsaigh

- Teanga ghnó agus chumarsáide na scoile
- Teanga theagaisc agus fhoghlama i ngach ábhar seachas Béarla
- Teanga chaidrimh idir múinteoirí iad féin
- Teanga chaidrimh idir mhúinteoirí agus dhaltaí
- Teanga chaidrimh idir na daltaí féin agus i ngach rud a bhaineann le saol iomlán na scoile

(b) Labhrófar trí mheán na Gaeilge i gconaí sa scoil, sa chlós, ar an mbus scoile, ar thurasanna scoile agus le linn imeachtaí iar-scoile.

An Tumoideachas

(a) Is é an tumoideachas an córas oideachais a chuirtear i bhfeidhm i gColáiste an Phiarsaigh. Ciallaíonn sé seo go bhfuil na daltaí báite sa Ghaeilge óna gcéad lá sa Choláiste. Labhróidh na múinteoirí Gaeilge amháin leis na daltaí ón gcéad lá a thosnaíonn siad sa scoil.

(b) Ní foláir do na daltaí caighdeán..... a bhaint amach chomh luath agus is féidir. Leis an bPolasaí seo sealbhóidh na daltaí an Ghaeilge go nádúrtha agus go héasca.

Múinteoireacht

(a) Is trí mheán na Gaeilge amháin a thabharfar gach míniú, soiléiriú agus sainmhíniú focal, téarmaí agus srl., i ngach ábhar ach amháin i gcás an Bhéarla agus Teangacha eile.

(b) Is trí mheán na Gaeilge a dhéanfaidh an múinteoir Tacaíocht Foghlama agus an Múinteoir Acmhainne a gcuid oibre ar fad ach amháin nuair a bhíonn obair Bhéarla ar siúl.

Cumarsáid

(a) Is é polasaí na scoile seo gurb í an Ghaeilge an teanga chumarsáide idir daltaí i gcónaí i gclós na scoile. Ní foláir foclóir an chlóis a mhúineadh do na daltaí. (Cuirfear cóip den fhoclóir ar fáil.)

(b) Is trí dhea-shampla agus trí dhea-chleachtas a ghlacfaidh na daltaí le Polasaí na Gaeilge sa scoil. As sin, beidh múinteoirí agus foireann uile na scoile le cloisint ag úsáid na Gaeilge i ngach gné den lá scoile taobh istigh agus taobh amuigh den seomra ranga, eatarthu féin, le daltaí agus le haon duine fásta eile a thagann chun na scoile.

Riarachán Scoile

(a) Beidh Gaeilge líofa ag rúnaí na scoile. Labhróidh sé/sí Gaeilge le páistí agus le múinteoirí agus i gcás na dtuistí labhróidh sé/sí Gaeilge leo chomh fada agus is féidir. Beifear ag súil go mbeadh Gaeilge ag cúntóirí ranga agus go labhróidh siad Gaeilge le daltaí, múinteoirí, tuistí agus eatarthu féin. I gcás nach bhfuil Gaeilge ar a dtoil acu, ní labhróidh siad Béarla os comhair na ndaltaí. Is cuid d'fhoireann na scoile gach fostaí sa scoil agus tá dualgas orthu an Ghaeilge a úsáid agus nach ndéanfaidh siad spiorad sainsiúil na scoile a shárú, a ísliú nó a dhíspeagadh in aon slí.

(b) Is cuid lárnach de chód iompair na scoile seo labhairt na Gaeilge. Is tré mhealladh agus spreagadh an tslí is fearr chun an Ghaeilge a chur chun cinn – mealladh, moladh, duaiseanna, turas scoile breise. I gcásanna nach n-éiríonn leis seo cuirfear i bhfeidhm na céimeanna atá leagtha síos sa Chód Iompair.

(c) Cuirfear foclóir de na téarmaí is coitianta a bheidh ar nótaí eolais ón scoil ar fáil do thuismitheoirí nua,. Cuirfear fógraí agus nótaí ar fáil i nGaeilge amháin nó go dátheangach i rith na scoilbhliana.

(d) Cuirfidh an Bord Bainistíochta in iul do chuartheoirí ar ghnó oifigiúil chuig an scoil go dteastaíonn ón scoil go mbeadh Gaeilge ag na cuairteoirí seo, nó go ndéanfaidís fíor-iarracht pé Gaeilge atá acu a úsáid le linn a gcuairte.

Tuismitheoirí / Caomhnóirí

(a) Tá sé fíor-thábhachtach go bhfuil spéis dáiríre ag na tuistí sa Ghaeilge. Cuirfear tuistí ar an eolas faoi shainmheon Ghaelach na scoile roimh chlarú. Beifear ag súil go n-úsáidfídh siad pé focal Gaeilge atá acu.

(b) Sula gclárófar aon dalta sa scoil iarrfar ar na tuistí/ caomhnóirí Conradh a shíniú

- Ag glacadh le Polasaí Gaeilge
- Ag glacadh le Polasaí Iompair na scoile
- Ag geallúint go míneoidh siad iad dá bpáistí agus
- Ag aithint na smachtbhannaí atá ann agus iad á nglacadh

(c) Seo roinnt bealaí gur féidir le tuistí cabhrú agus tacú le hobair na scoile:

- Feabhas a chur ar a gcuid Gaeilge tré fhreastal ar ranganna
- An Ghaeilge a labhairt i gconaí i dtimpeallacht na scoile
- Na daltaí a spreagadh chun an Ghaeilge a labhairt eatarthu féin, sa bhaile, sa charr, ar an nguthán lena chéile, ag cóisir agus imeachtaí iar-scoile.
- Labhairt go minic leis na daltaí faoi na cúiseanna gur roghnaíodh scoil lán-Ghaeilge dóibh agus na buntáistí atá ag baint léi
- Tacaíocht a thabhairt do riail na Gaeilge sa scoil
- An Ghaeilge a úsáid am ar bith gur féidir – Cuirí Breithlae, Cártaí Breithlae, Nollag agus Buíochais
- Feidhmeoidh Coiste na dTuistí tré mheán na Gaeilge chomh fada agus is féidir
- Ba cheart don Ghaeilge a bheith ina teanga chumarsáide, ghnó agus shóisialta idir na tuismitheoirí chomh fada agus is féidir, i dtimpeallacht na scoile
- Lorgófar moltaí ó na Tuistí nuair atá an Polasaí Gaeilge á athbreithniú agus cuirfear cóip go dtí na tuistí nuair atá sé faomhaithe ag an mBord

Bord Bainistíochta

(a) Glacfaidh an scoil páirt i gcomórtais agus í bhféiltí Gaeilge agus Gaelacha

(b) Sa tuairisc a thugann an Príomhoide ag gach cruinniú Boird, beidh cuntas ar fáil faoi dhul chun cinn na Gaeilge mar chuid d'ábhar na tuairisce

(c) Níor mhór don Bhord freastal ar riachtanais na dtuistí trína chinntiú go bhfuil siad:

- Rannpháirteach in oideachas a gcuid bpáistí
- Rannpháirteach i gcur chun cinn na scoile agus na Gaeilge: - mar shampla ranganna Gaeilge ag leibhéal éagsúla, caint faoi labhairt na Gaeilge sa bhaile agus conas í a spreagadh agus a chur chun cinn ann agus iad a mhealladh isteach ó thaobh na Gaeilge de
- Athbhreithniú a dhéanamh ar an bPolasaí Gaeilge go rialta
- Ba cheart don Bhord, don Phríomhoide, don bhfoireann scoile agus do na tuistí a ról a ghlacadh ag cinntiú go gcloítear leis an bPolasaí Gaeilge
- Tacóidh an Bord le múinteoirí chun feabhas a chur ar a gcuid Gaeilge.

Riail na Gaelinne

Maidir leis an gcóras féin, seo mar atá aontaithe againn i mbliana:

Blianta 4/5/6: Gearán 1 – Fanúint istigh agus r-phost abhaile

Gearán 2 – Fanúint istigh agus r-phost abhaile agus aiste Árdteiste (Bl. 5/6)

Gearán 3 – Fanúint istigh, tuismitheoirí istigh agus siopa/pribhléidí eile bainte

Gearán 4 – Fionnríocht: 1 lá ar dtús

Blianta 1/2/3: Gearáin 1 – Fanúint istigh agus r-phost abhaile

Gearán 2 – Fanúint istigh agus r-phost abhaile agus Cárta Glg. 1

Gearán 3 – Fanúint istigh, tuismitheoirí istigh agus Cárta Glg. 2

Gearáin 4 – Fionnraíocht; 1 lá ar dtús

NÓTA:

Bogfar siar sa chóras aon dalta a mbíonn 4 ghearán faighte acu má théann siad 8 seachtaine (scoile) glan gan gearán.